

uginuća. No ova se ukočenost s vremenom gubi, tj. nastaje za 8—55 sati. 2. Hladnoća trupa nastaje za  $\frac{1}{2}$  do 24 sata po uginuću. 3. Promjene na očima tj. rožnica gubi osjetljivost, sjaj i suši se. Zjenice se proširuju, očna jabučica upada i postaje mekša, a očni su kapci poluotvoreni. 4. Gnjioba-gnjilež razvija se zbog djelovanja bakterija, pa se tkiva raspadaju i ovodne. Poradi napredujućeg gnjilenja otapa se organska tvar lešine, pa se razvija amonijak, ugljična kiselina, voda i različiti nuzgredni proizvodi. No sva tkiva ne raspadaju se jednako brzo. Najbrže se raspada krv, zatim jetra, slezena itd., najpolaganije same kosti. Zbog stvaranja plinova u želucu i crijevima nadme se trbuh. Znaci gnjiobe opazaju se i na bijeloj koži, tj. ona pozeleni. Lešina zaudara po tim plinovitim raspadajućim tvarima.

Konačno treba spomenuti, da se pokatkada možemo susresti i s prividnom smrću tj, s takvim stanjem, gdje su životni procesi znatno sniženi, pa se tek uz najtočniju pretragu mogu ustanoviti još slaba stezanja srca i povremeno lako disanje, a svijest i osjet ne mogu se zamijeniti. Tom prilikom je i tjelesna temperatura snižena. Najčešće susrećemo takva stanja kod mladih, tek ukočenih životinja.

*Prof. dr. M. Šlezić*

## VIJESTI



† **ALEKSANDAR G. JOVANOVIĆ**  
Rođen 23-II-1878. u Kragujevcu  
Umro 2-VII-1960. u Beogradu

Aleksandar Jovanović pripada najstarijoj generaciji mlekarških stručnjaka u Jugoslaviji. Naklonost prema poljoprivredi odvodi ga sa Filozofskog fakulteta, da kao državni pitomac završi Poljoprivredni fakultet Univerziteta u Beču. Po povratku u domovinu stupa u državnu službu i obavlja raz-

ličite dužnosti: radi kao profesor Ratarske škole u Kraljevu, kao upravnik Državnog stočarskog zavoda u Dobričevu, bio je načelnik Ministarstva privrede, osnivač prve Srednje poljoprivredne škole u Srbiji i njen dugogodišnji direktor, na kojoj je dužnosti i penzionisan.

U svom plodnom radu ostavio je devetnaest stručnih publikacija iz oblasti poljoprivrede: pisao je udžbenike, monografije i rasprave po stručnim časopisima. Kao profesor Ratarske škole napisao je udžbenik iz mlekarstva, koji je doživeo više izdanja. Jedno njegovo »Mlekarstvo«, kao popularnu knjigu, izdala je Srpska Akademija Nauka. Po natečaju 1950. godine izašao je »Priručnik za mlekarstvo« namenjen potrebama učenika Poljoprivrednih tehnikuma, zatim kao dopuna tome delu 1951. godine i ekonomika mlekarstva pod naslovom »Mogućnost za povećanje proizvodnje mleka u našoj zemlji.«

Kao čovek, Aleksandar Jovanović, bio je objektivna, nepristrasna, priznavao je zasluge drugih i spreman svakome da pomogne u granicama svojih mogućnosti.

*Sjednica Odbora Sekcije za Hrvatsku* — 29. VII 1960. održana je sjednica Odbora Sekcije za Hrvatsku Stručnog udruženja mljekarskih organizacija Jugoslavije, na kojoj je konstituiran Odbor Sekcije. Za predsjednika Sekcije izabran je drug Drago Vilner, direktor Tvornice mlijeka u prahu Osijek.

Na sjednici su doneseni zaključci o otkunjoj cijeni mlijeka (preporučeno je mljekarskim organizacijama kao najveća otkupna cijena mlijeka sa 3,6% Din 25.—), o razradi programa proširenja asortimana mliječnih proizvoda, o prikupljanju podataka i obradi stanja kadrova, kako bi se pristupilo sistematskoj izobrazbi radnika, o održanju trodnevnog seminara od 18.—20. VIII. u Osijeku o kompleksnom nagrađivanju radnika po jedinici proizvoda, o suradnji mljekarskih organizacija s proizvođačima i razvijanju kooperantskih odnosa.

Podnesen je izvještaj o formiranju Odsjeka za mljekarstvo na Poljoprivrednom fakultetu u Zagrebu i osnivanju Kolegija za mlijeko i mliječne proizvode na Tehnološkom fakultetu u Zagrebu i o štampanju nomenklature, opisa i klasifikacija zanimanja. Istaknuta je potreba, da mljekarske organizacije stipendiraju učenike Mljekarske škole u Bjelovaru i da obrate veću pažnju njihovom izboru.

Predloženo je, da se na idućoj sjednici Upravnog odbora Stručnog udruženja mljekarskih organizacija Jugoslavije raspravi o udruživanju mljekarskih organizacija u vezi s novim zakonom o udruživanju i poslovnoj suradnji u privredi.

Formirana je komisija za kadrove, koja ima zadatak da predloži program o načinu školovanja radnika, odnosno o formiranju Centra za izobrazbu. Određeno je, da se održi jednomjesečni tečaj za proizvodnju tvrdih sireva, koji će održati ekspert FAO-a. K.

## IZ DOMAĆE I STRANE ŠTAMPE

**Stočarstvo na poljoprivrednim dobrima**  
NRS — Brojno stanje goveda na poljo-

Područje	1957.	indeks
uži teritorij Srbije	9.046	100
AP Vojvodina	35.186	100
AKM	690	100
NR Srbija (Uk.)	4.922	100

Krava i junica na užem teritoriju Srbije bilo je:

	1957.	1958.	1959
	5.084	7.547	13.566
Indeks =	100	148	267

Na 1 ha oranica i vrtova bilo je prosječno 0,24 krava i junica.

**Osnivanje viših poljoprivrednih škola**  
3. VIII. izišao je Zakon o višim poljoprivrednim školama.

Više poljoprivredne škole imat će zadatak da:

privrednim dobrima NRS kretalo se ovako:

	1958.	indeks	1959.	indeks
	14.532	160	23.935	264
	68.999	196	118.092	336
	842	122	1.300	188
	84.373	188	143.327	319

Prosječna proizvodnja mlijeka u lit.  
1957. 1958. 1959.  
po 1 muznoj kravi 3.254 3.257 3.161  
po 1 kravi  
osnovnog stada 2.317 2.425 2.399

Od 60 analiziranih poljoprivrednih dobara u užoj Srbiji 20 poljoprivrednih dobara imalo je 1949. proizvodnju mlijeka pa 1 muznoj kravi manju od 2.000 litara.

— spremaju poljoprivredne stručnjake — više poljoprivredne tehničare pružajući im prošireno i produbljeno teoretsko i praktično obrazovanje iz poljoprivredne nauke i tehnike, koje je potreb-